

Somogyi Károlyné felvétele

VÍZKUTATÓK. Szegednek egyre nagyobb szüksége van a jó vízre. Ennek érdekében különböző helyeken fúrnak új kutakat; nemrég az Országos Vízügyi Főigazgatóság szakemberei a Bánomkert soron új berendezéssel próbálkoznak artézi vizet felszínre hozni. Képiünk ezt a munkát mutatja be; a fúró a napokban meghaladta a 300 métert

Újítási „krimi”

Újítási ügyekben semmi sem lehetetlen. Előfordul, hogy az üzemben milliókat ígérő javaslat haszontalanul hever az igazgató asztalán. De megessék ennek ellentéte is: gyenge ötletekből száz-ezres újítási díjat zsebelnek be ügyeskedők. Tragikomédiába illő esetek, amelyekben sírni és nevetni egyaránt lehet.

Ez az ellentmondásos állapot szinte megköti az újítómozgalmat. Erről országos statisztikai adatok beszélhetnek. De helyi példákra sem kell messzire menni. Szegedi üzemekben kezdődött ügyek rendre bírósági tárgyalóteremben folytatódnak. Mint például a szegedi EMERGÉ gumigyárának és három újítójának, Gyöngyösi Györgynek, Róka Lajosnak és Hodács Károlynak ügye. Csak itt nem a klasszikus eset keletkezett ellenértékének megfizetéséért harcol a három ember.

Tíz tárgyalás

Történt, hogy 1966 végén a három fiatal gumigyári dolgozó rendkívül egyszerű, de hasznos berendezést alkotott, hogy a gyár növelni tudja az olyannyira fontos, az Országos Tervhivatal által kiemelt műszaki heveder-termelést. Az újítást azonnal elfogadták és alkalmazták. Amikor azonban Gyöngyösiék a pénzért jelentkeztek, nem kapták meg. Az EMERGÉ előtt lehetséges megoldások közül a számukra kedvezőtlenebb alapján akarták honorálni munkájukat: kb. 8 ezer forintot ígérték. Természetesen az újítók fellebezték, mert szerintük többszáz ezer forintot érdemelnek az újításért.

Tulajdonképpen ezen folyik a civakodás most is. Az EMERGÉ bizonygatja, hogy nem az újítók érdeme a termelésnövekedés, hanem az egyébként végrehajtott műszaki intézkedésekből ered. Az újítók meg azt állítják, hogy az ő megoldásuk teszi lehetővé a több milliós többlettermelést.

Mivel egymás között nem jutottak dülőre, az újítók beperelték gyárukat. Azóta vagy tíz eredménytelen bírósági tárgyalás következett, kétszer rendelték ki műszaki szakértőt. (Aki megállapította, hogy az újításból évente több mint 30 millió forint értékű többlettermeléshez jut a szegedi gumigyár.)

A negyedik követelő

Időközben tovább bonyolódott az egyébként sem

egyszerű ügy: az Országos Gumipari Vállalat Központjának egyik munkatársa „rájött”, hogy neki volt egy hasonló ötlete, ennek, valamint 1962-ben újításként is beadott, de elutasított javaslatára alapján most azt követeli, hogy a teljes újítási díjat ő kapja meg, s ne a szegediek...

Az elején írtam, hogy újítási ügyekben semmi sem lehetetlen. Nem, hiszen Mikes Sándor, a szegedi EMERGÉ igazgatója az említett OGV-munkatárs kérésére alapján döntött, hogy 95 százalékban (!) a negyedikként jelentkezésnek jár a még ki sem fizetett újítási díj, mindössze 5 százalék illeti meg azt a három gumigyári dolgozót, aki nemcsak megtervezte, hanem az üzemben el is készítette a berendezést.

A napokban jártam a gumigyárban, ahol a testes iratkötegekből, a munkatársak, dolgozók véleményéből próbáltam eligazodni az újítási „krimiben”. Bevallom, nem sikerült. Viszont megtudtam néhány érdekes „mellékkörülményt”. Azt, hogy Mikes Sándor, mielőtt döntött volna a társszerződési arányokról, 30 ezer forintot díjat felajánlott a három szegedi újítónak azzal, hogy ha elfogadják, elutasítja az OGV-munkatárs kérését. Kérte a per visszavonását. Kiderült, hogy az EMERGÉ kontra újítók per felkeltette a gumigyári munkások, dolgozók rosszsallását. Bánsági Tamásné főmérnök például elmondotta, hogy ebben az ügyben még a véleményét sem kérte a gyár vezetője. Egyébként felháborítónak tartja a 95-5 százalékos „igazságtételt”.

Lesz ebből összhang?

A szakmai kérdések eldöntése, a dagadó jogi probléma megoldása a bíróság feladata. Nehéz a feladata, hiszen a felek között egyre nagyobb az ellentét; a meg egyezés lehetősége kizárt.

S innen adódik az újítási tengeri kigyónak a másik, most már az egész gyár légkörét érintő része. Vajon mi várható ezek után a gyár igazgatója és az alárendelt műszaki vezetői posztokon dolgozó Gyöngyösi

György és Róka Lajos együttműködéséről? Nem nehéz kitalálni, hogy az e fajta, az átlagosnál is jóval súlyosabb bírósági vitatkozás nem segíti elő a vezetés összhangját. A személyes sérelem miatti ellentéteket aligha lehet hatástanosan visszafojtani, a hétköznapi munkában...

Vajon az ilyen újítási ügyintézésért nem túl nagy árat fizetnek majd megint az EMERGÉ-ben. Abban az üzemben, ahol az utóbbi években történt gyakori igazgató-, s különböző vezető-változások rossz határait szinte máig sem heverték ki?

Matkó István

Épült: 1957—1969

Kálvin tér 2.

(27.) Bútorüzlet a tér felől, orvosi rendelő a Madách utcai oldalon, s felettük sok lakás. Már az öreg szegedieknek sem igen jut eszébe, ezen a helyen sportpálya volt alig több mint egy évtizede, s hogy ilyenkor, télen ide járt korcsolyázni a város apraja-nagyja. A komor „református palota” mellett kellemes — bár tarka homlokzatú — színelőző lett a városnak a Hernyák Imre tervei szerint épült ház.

A Kommunista Internacionálé történelmi jelentősége

Ötven esztendeje Moszkvában harminc ország kommunista, baloldali szocialista pártjának, szervezeteinek 52 küldöttje határozatot hozott a III. Kommunista Internacionálé megalakításáról. 1919. március 4-én született meg a nemzetközi forradalmi szervezet, amely Marxnak és Engelsnek a Kommunista Szövetségében és az I. Internacionálé szervezésében és irányításában végzett úttörő munkáját, a II. Internacionálé legjobb forradalmi hagyományait, a kor követelményeinek, megfelelő, magasabb szinten folytatta. A kongresszust összehívó nyolc szervezet között ott találjuk a Kommunista Magyarországi Pártját is.

A Kommunista Internacionálé negyedszázados története azonban nem az alapító kongresszussal kezdődik. Létrehozását Lenin már 1914. novemberében határozott célként tűzte ki: „A II. Internacionálé meghalt, legyőzte az opportunizmus. Le az opportunizmussal, és éljen a III. Internacionálé, amely... megszabadult az opportunizmustól”. A munkásmozgalmak forradalmi erőinek még hosszú vívódásra, és újabb történelmi tapasztalatokra volt szükségük, míg megértették, hogy csak egy út van — a II. Internacionálé eluralkodott opportunizmussal, szociáloviznizmussal és ingadozással szemben — létrehozni a következetes marxista forradalmi internacionálét.

A szocialista forradalom oroszországi győzelme meggyorsította a forradalmi erők különválásának folyamatát. Sietteték az elhatározást a jobboldali szociáldemokrata vezetőknek a II. Internacionálé felelősségére irányuló kísérletei is.

Az osztályharc éles összefüggése — s a szociáldemokrácia jobboldali vezetőinek ezzel kapcsolatban tanúsított magatartása — nemcsak eszméileg, hanem szervezettel is új típusú, egy-

ségesebb, a harcokra felkészültebb, a tömegeket gyorsan mozgásba hozni képes pártokat és Internacionalet igényeltek. A Kommunista Internacionálé alakuló kongresszusán vállalta a kommunizmus elveit, továbbfejlesztette a marxizmus elméletét, a kapitalizmus általános váltságának, a proletárforradalmaknak korszakára. Egyik legnagyobb történelmi tette a burzsoá demokráciáról és proletárdiktatúráról szóló irányelvek lefektetése volt. Az I. kongresszuson Lenin szavai szerint: „... csupán kitérték” a kommunizmus zászlaját, hogy e körül tömörüljenek a forradalmi proletáriátus erői”. S mintha csak a kongresszuson kidolgozott alapelveket igazolná — a Kommunista Internacionálé megalakulását követően röviddel a nemzetközi forradalmi proletáriátus újabb nagy győzelméről érkezett hír, március 21-én kiáltották ki a Magyar Tanácsköztársaságot.

A Kommunista Internacionálé megalakulása, ugyanúgy, mint a kommunista pártok létrejötte, történelmi szükségszerűség volt és fordulatot jelentett a nemzetközi munkásmozgalmak történetében. A Kommunista Internacionálé adta a leghelyesebb választ a forradalmi proletáriátus soron következő feladataira, az egyes kommunista pártok tapasztalatait általánosítva, segítette a forradalmi mozgalmat az általános és helyi sajátosságok kidolgozásában. Sikeresen támogatta a nemzetközi munkásmozgalmat a munkásosztály forradalmi vívmányait, s a fiatal szovjet állam védelmében, az imperializmusnak az első proletárállam megfojtására irányuló törekvéseivel szemben. A bolsevik pártnak, a világ első szocialista államának tapasztalatait közvetítette a világ különböző területein tevékenykedő forradalmi erőkhez. Tevékenysége nyomán nőtt a kommunista mozgalom világot átfogó mozgalommá.

A Kommunista Internacionálé egyik nagy történelmi érdeme, hogy megszervezte a munkásmozgalmat Ázsia, Latin-Amerika és Afrika sok olyan országában, ahol eddig munkásmozgalmak nem léteztek. Felismerte, hogy a nemzeti és gyarmati felszabadító harcokat a világ forradalmi mozgalma részékként kell felfogni, és a gyarmati országok fiatal kommunista pártjait úgy orientálta, hogy azok az antimperialista, antifeudális, nemzeti célokról folyó küzdelem élére álljanak. Már a 20-as évek elején a széles imperialista ellenes egységfront megteremtésében látta a kommunista mozgalom feladatát ezekben az országokban, s nagy erőfeszítéseket tett, hogy az indonéz, kínai, indiai elvtársakat meggyőzze a politika

helyességéről, hogy legyőzzék a fennálló szektás elképzeléseket.

A Kommunista Internacionálé vezetésével a kommunista pártok következetesen harcoltak a munkásosztály napi érdekeiért, a tőke támadásai, a háború állandó fenyegető veszélye ellen. Nagy érdeme, hogy a munkásosztály eredményes harcai érdekében minden időszakban újra és újra kidolgozta azokat a harci formákat és eszközöket, amelyek nemcsak az élcsoportot, hanem a munkásosztály többségét, a reformista befolyás alatt levő tömegeket is aktivizálta a tőke elleni küzdelemre. Kidolgozta a munkásosztály politikáját, s — ha nem is minden esetben a leghelyesebb módszerekkel, mégis — a történelmi körülmények figyelembevételével vezette a nemzetközi kommunista mozgalmat.

Tevékenységének eredményességét, a nemzetközi kommunista mozgalom fejlődését és erejét bizonyítja, hogy a hitleri fasizmus veszedelmével szemben szembe tudta állítani azt a nagyszabású politikai stratégiát, amely az egész világot fenyegető fasizista veszélynek útját állhatta és a társadalmi haladás újabb távlatát tárta fel a világ proletáriátusa és az egész emberiség számára. A kommunista pártok a nemzeti függetlenség és demokrácia védelmében folytatott küzdelmükben mindenütt növelték tömegbefolyásukat, egybeforrtak a fasizmus elleni küzdő széles néptömegekkel és az országok többségében a nemzet vezető pártjaivá váltak.

A kommunista mozgalom hatalmas fejlődése, az egyes kommunista pártok gyors önállósodása, nemkülönben a háború körülményei a kommunista pártok együttműködésének új formáját tettené szükségessé. A Kommunista Internacionálé Végrehajtó Bizottsága 1943 tavaszán kimondta a Kommunista Internacionálé feloszlatását.

A Kommunista Internacionálé a reakció elleni világméretű harcban mindenkor a haladás legfőbb ösztönzője és irányítója volt. Negyedszázados fennállása megteremtette annak a feltételeit, hogy a kommunista pártok ma világszerte jelentős erőt alkossanak, s országuk problémáit önállóan, a nemzetközi munkásmozgalmat tapasztalatait figyelembe véve oldják meg.

Dr. Szokolay Katalin
kandidátus

Lenin és Kun Béla aláírása Tudományos ülésszak a Komintern megalakulásának évfordulóján

A Kommunista Internacionálé megalakulásának 50. évfordulója alkalmából tegnap tudományos ülést rendeztek a Párttörténeti Intézet Alkotmány utcai székházában. A tanácskozáson megjelent Aczél György, az MSZMP Központi Bizottságának titkára és Óvári Miklós, az MSZMP Központi Bizottságának osztályvezetője. A nagy számú történész, kutató részvételével megrendezett konferenciát Nemes Dezső, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a politikai

főiskola igazgatója nyitotta meg. Bevezetőjében méltatta a nemzetközi forradalmi munkásmozgalmat nevezetes évfordulóját, s kiemelte, hogy a Kommunista Internacionálé volt a munkásosztály pártjainak legátfogóbb világszervezete. A mi pártunk büszke arra — mondta —, hogy egyike volt azoknak a szervezeteknek, amelyek szorgalmazták a Kommunista Internacionálé életrehozását, s büszke arra, hogy a felhíváson Lenin aláírása mellett Kun Béla neve is ott szerepel.

KEDD,
1969. MÁRCIUS 4.

DÉLMAGYARORSZÁG 3